

Bordercollie kent evenveel woorden als driejarig kind

Steeds meer Britten horen een *ai*-klank als koningin Elizabeth bijvoorbeeld *mouth* zegt. Op Engelse weblogs ontstond dit weekeinde dan ook enige opwindning toen bleek dat de **koningin tijdens haar kersttoespraak** op zeker moment „countless thousands” had gezegd. De eerste *ou* klonk nog steeds als een *ou*, maar daarna zei de koningin volgens fonetische analyse toch echt *thaisends*. In Groot-Brittannië geldt *the Queen's English* als de traditionele taalnorm.

Een minder bekend beleidsvoornemen in het regeerakkoord: de **juridische positie van het Fries** in Friesland moet worden versterkt. De eerste maatregel die minister

Donner van Binnenlandse Zaken nu heeft genomen is om de formulieren te laten vertalen waarmee men zich kandidaat kan stellen bij de Provinciale Statenverkiezingen in maart. Sinds deze week liggen ze in alle Friese gemeenten in twee talen klaar. Binnenkort zal Donner ook zijn plannen ontvouwen om de positie van het Fries in het onderwijs te versterken.

Naar aanleiding van de recente discussies over kunstsubsidies komt het weblog *De Taaldokter* met een **kunstubullshitgenerator**. Aan de hand van een schema kunnen bijna eindeloos veel zinnestukjes worden gemaakt die zó in een recensie passen: „De geserreerde stijl legt de vinger op de urgentie van het werk als venster op de wereld”,

„het verstilde beeld zingt zich los van collagetechnieken binnen de totaalvorm”, en zo verder. De Taaldokter is ook verder een van de aardigste Nederlandse weblogs over taal van dit moment (tinyurl.com/2uq8jvj).

Apple brengt versies uit van de software voor de iPhone, de iPod en binnenkort ook de iPad in het Cherokee, de taal van ongeveer achtduizend indianen in de Verenigde Staten. Enkele Cherokee-indianen hebben het bedrijf hierbij geholpen, omdat ze bang zijn dat hun taal verdwijnt. Vrijwel alle sprekers zijn de 50 inmiddels gepasseerd. De Apple-software is momenteel slechts in ongeveer vijftig van de zesduizend talen op de wereld beschikbaar.

De Amerikaanse hond Chaser kent 1.022 verschillende woorden. Dat meldt het tijdschrift *New Scientist*. Chaser, een bordercollie, kent onder meer de woorden voor honderden verschillende stukken speelgoed – die hij desgevraagd apporteert. Volgens de trainers van Chaser, twee psychologen van Wofford College in South Carolina, kent de hond nu ongeveer evenveel woorden als een driejarig kind.

Nog altijd worden er Engelse termen gebruikt in Nederlandse voetbalcommentaren, maar véél minder dan vroeger. Aanvankelijk gebruikte men zelfs vrijwel alleen Engelse termen, want *football* was aan het eind van de 19de eeuw uit

Engeland komen overwaaien. Onlangs publiceerde Kees van der Waerden een interessant boek over de „Taal en cultuur van het oervoetbal in Nederland”, getiteld *Toen football voetbal werd* (Uitgeverij Sylfaen, 256 blz., prijs €18,90). Vrijwel vanaf het begin zette men zich in om de **voetbalterminologie** te ‘verhollandschen’. *Goal* verving men eerst door *punt* en pas later door *doelpunt*.

Bij het **woordenboekspel** verzinnen de deelnemers een definitie van een onbekend ‘moeilijk’ woord, dat daartoe wordt opgezocht in een woordenboek. Soms moet je echter een tijdje bladeren om zo’n woord te vinden. Om onnodig bladeren te voorkomen, zette Aldert Walrecht vast een keur aan onbe-

kende woorden bijeen in het boekje *Woordenboekspel* (MoosMedia, €14,95). In 1991 verscheen de eerste editie van dit boek, en onlangs de herziene editie, bezorgd door Gerard Popkema. Achter ieder moeilijk woord – van *aalspeet* tot *zymose* – staat een zeer korte definitie.

De Amerikaanse Fran Capois officieel de **snelste spreker ter wereld**. Volgens het *Guinness Book of Records* vestigde ze het wereldrecord door 603,32 woorden te spreken in 54,2 seconden – dat zijn ongeveer 11 woorden per seconde. Het vorige record, van 585 woorden per minuut, stond ook al op Capo's naam. In een item dat Discovery Channel enkele jaren geleden over de snelspreker uit-

zond, schieten zelfs de ondertitels zo snel voorbij dat ze moeilijk bij te houden zijn (tinyurl.com/yg5xy32).

Het is een **internationale rage**: het aanwijzen van het ‘woord van het jaar’. De oogst van dit jaar weerspiegelt moeilijke tijden: *austerity* (in de betekenis ‘bezuinigingen’; volgens het Amerikaanse woordenboek Merriam-Webster), *Ausschaffung* (‘deportatie’, volgens de Zwitserse radio), *hyves* (volgens Google), *niqab* (internetverkiezing van *Le Monde*), *vuvuzela* (volgens de Deense Taalraad én *The New York Times*), en *Wutbürger* (‘woedende burger’, volgens de *Verein Deutsche Sprache*). In Nederland besloten uitgever Van Dale en het tijdschrift *Onze Taal* dit jaar ieder voor

zich een verkiezing te houden, maar kwamen op bijna hetzelfde woord uit – Van Dale koos *gedoogregering* en *Onze Taal* *gedoogsteun*.

Voor de samenstellers van de *New Oxford American Dictionary* is een **taalfout van Sarah Palin het Amerikaanse woord van het jaar 2010** geworden. De politica stuurde deze zomer een tweet om Amerikanen op te roepen te protesteren tegen een islamitisch centrum in Manhattan, niet ver Ground Zero. Ze twitterde: ‘Peaceful Muslims pls. refudiate’. *Refudiate* is een foute samentrekking van *refute* (weerleggen) en *repudiate* (verstoten, ontkennen), en betekent zoiets als verwerpen. Het wordt niet in het woordenboek opgenomen, laat de redactie weten.